

> Retouradres Postbus 357 Kralendijk Bonaire, Caribisch Nederland

Minister Van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat
Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat
Staatssecretaris Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Per e-mail:

henk.brons@minbzk.nl; Dirk-Jan.bonnet@minbzk.nl;
mailto:kees.vander.burg@minienw.nl;M.camps@minez.nl

Rijkvertegenwoordiger

Postbus 357
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland

Contactpersoon
Secretariaat Bonaire

T +599 715 83 04
Rijkvertegenwoordiger@
rijksdienstcn.com

Datum 3 juli 2020

Betreft Structurele vliegverbinding binnen Caribisch Nederland

Kenmerk
Rv/2020u/021

Geachte Ministers en Staatssecretaris,

Bijlagen

Via deze brief vraag ik uw bijzondere aandacht voor de noodzaak om een tijdelijke of reguliere vliegverbinding tussen Bonaire, Sint Eustatius en Saba op te zetten. Dit doe ik in overleg met en mede namens de gezaghebbers van Bonaire en Saba en regeringscommissaris van Sint Eustatius.

Covid-19 heeft de kwetsbaarheid van Bonaire, Saba en Sint Eustatius wederom blootgelegd. Op diverse onderwerpen zijn concrete stappen gezet door het Rijk en door de eilanden om die kwetsbaarheid te verkleinen en daarmee de veiligheid en leefbaarheid op de eilanden te vergroten. Zo werken de eilanden bijvoorbeeld momenteel nauw samen met het Ministerie van VWS aan het duurzaam versterken van de publieke gezondheidszorg en zijn er diverse economische en sociale maatregelen getroffen. Daarnaast zijn er diverse initiatieven op het gebied van revitalisering van de economie op Caribisch Nederland. Een goede verbinding tussen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is daarbij onmisbaar om alle drie de eilanden te versterken.

Afhankelijkheid

Ook na de orkanen was de afhankelijkheid van Saba en Sint Eustatius aan de hub op Sint Maarten erg zichtbaar. Het moment dat het vliegveld op Sint Maarten verwoest was door de orkanen, lag feitelijk het gehele vliegverkeer van en naar Saba en Sint Eustatius stil. Ik verwijs hier kortheidshalve naar de verschillende evaluaties en onderzoeksrapporten die op dit onderwerp zijn verricht.

Feitelijk is de logistieke situatie door Covid-19 vergelijkbaar met hoe hij was vlak na de orkanen in 2017. Nu zijn er echter redenen van volksgezondheid waardoor het vliegverkeer stil is komen te liggen. De epidemiologische situatie op Sint-Maarten is tot nu toe in brede zin te risicovol geweest om reisverkeer van en naar Saba en Sint Eustatius volledig open te stellen. Diverse brieven en adviezen van het RIVM bevestigen dit. Het is de verwachting dat Sint Maarten in de aankomende weken, onder druk van een verslechterende economie, zich weer verder open zal stellen voor hoog risicogebieden zoals Zuid- Midden- en Noord-Amerika. Dit zal een nog heftigere impact hebben op het reisverkeer tussen Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten, aangezien Saba en Sint Eustatius op dit moment enkel te bereiken zijn via Sint Maarten

Gezien het voorgaande is een goede verbinding tussen de benedenwindse eilanden en Saba en Sint Eustatius nodig. We verwachten dat deze noodzaak zeker nog tot oktober dit jaar zal bestaan, gelet op de ontwikkelingen in de Verenigde Staten. Momenteel zijn er geen reguliere vluchten tussen de benedenwindse- en bovenwindse eilanden en zijn Saba en Sint Eustatius volledig afhankelijk van restcapaciteit van ZVK-vluchten en de inzet van charters.

Datum
3 juli 2020

Zorgelijke situatie op Sint Maarten

De zorgen over de epidemiologische situatie op Sint Maarten zijn het meest recent bevestigd door het RIVM in hun brief van 26 juni jl. aan de Minister van VWS. Hierin vraagt het RIVM aandacht voor de huidige situatie van Sint Maarten waarbij de zorg is uitgesproken over de mate van voorbereiding en gereedheid voor het openen van toerisme. Deze zorgen die ook samenhangen met de epidemiologische situatie in Amerika en het openen voor Amerikaanse vluchten worden gedeeld door Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

Na de orkanen Irma en Maria ontstond op Saba en Sint Eustatius ook een dringende behoefte aan een extra ontsluiting voor onder meer het optimaliseren van het werkverkeer, de toeristensector en medische uitzendingen. Aan deze behoefte is toen tegemoetgekomen door het opzetten van een rechtstreekse vliegverbinding tussen Bonaire en Sint Eustatius en tussen Saba en Sint Eustatius. Alle drie de eilanden geven aan een dergelijke constructie graag opnieuw te zien en benadrukken de noodzaak hiertoe.

Door het inzetten van een rechtstreekse luchtverbinding met Bonaire wordt mede getracht de toeristische sector van de drie eilanden een impuls te geven en de lokale economie te stimuleren. Daarnaast is voor zowel de rijksambtenaren en de eilandambtenaren die op de eilanden werkzaam zijn deze verbinding van belang mede vanuit het oogpunt van de aflossing van functionarissen (justitiële diensten), maar ook om de nodige bezoeken af te kunnen leggen.

Voorstel

Ons voorstel is om toe te werken naar een structurele vliegverbinding met een frequentie van twee of driemaal per week van Bonaire naar Sint Eustatius en omgekeerd. Vanuit Sint Eustatius zal dan een directe aansluiting plaatsvinden naar en van Saba. Door de korte landingsbaan op Saba is het niet mogelijk om een directe verbinding tussen Saba en Bonaire tot stand te laten komen.

Uiteraard ben ik, samen met de bestuurders van Bonaire, Sint Eustatius en Saba van harte bereid hierover nader met u in gesprek te gaan om samen tot concrete stappen te komen.

Mede namens de gezaghebbers van Bonaire en Saba en de regeringscommissaris van Sint Eustatius,
Hoogachtend,

De waarnemend Rijksvertegenwoordiger voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

J.N. Helmond mpm